

Bevezetés a helyi érzéstartalenyítésbe

Dr. Vingender Szonja

Semmelweis Egyetem

Arc-Állcsont-Szájsebészeti és Fogászati Klinika

Bevezetés a helyi érzéstelenítésbe

/vázlat/

- A helyi érzéstelenítés jelentősége a fogászatban**
- Az érzéstelenítés története**
- A fájdalom jellemzése, klinikai vonatkozásai**

Bevezetés a helyi érzéstelenítésbe

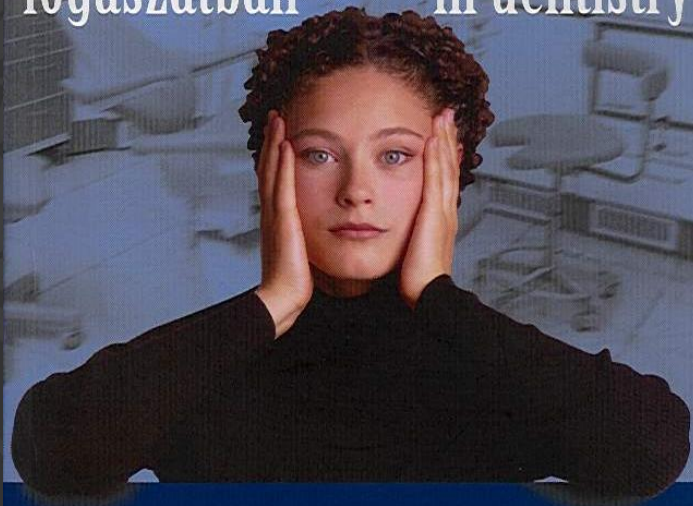
/vázlat/

- A helyi érzéstelenítés jelentősége a fogászatban**

Mitől félnek az emberek?

Félelem,
szorongás,
fájdalom a
fogászatban

Fear,
anxiety,
pain
in dentistry

DENTAL
PRESS 2002

*Agras és mtsai,
1970*

Sorrend:

Magasság 1

Fogászat 2

*Milgrom és
mtsai, 1988*

Sorrend:

Magasság 1

Vihar 2

Repülés 3

Fogászat 4

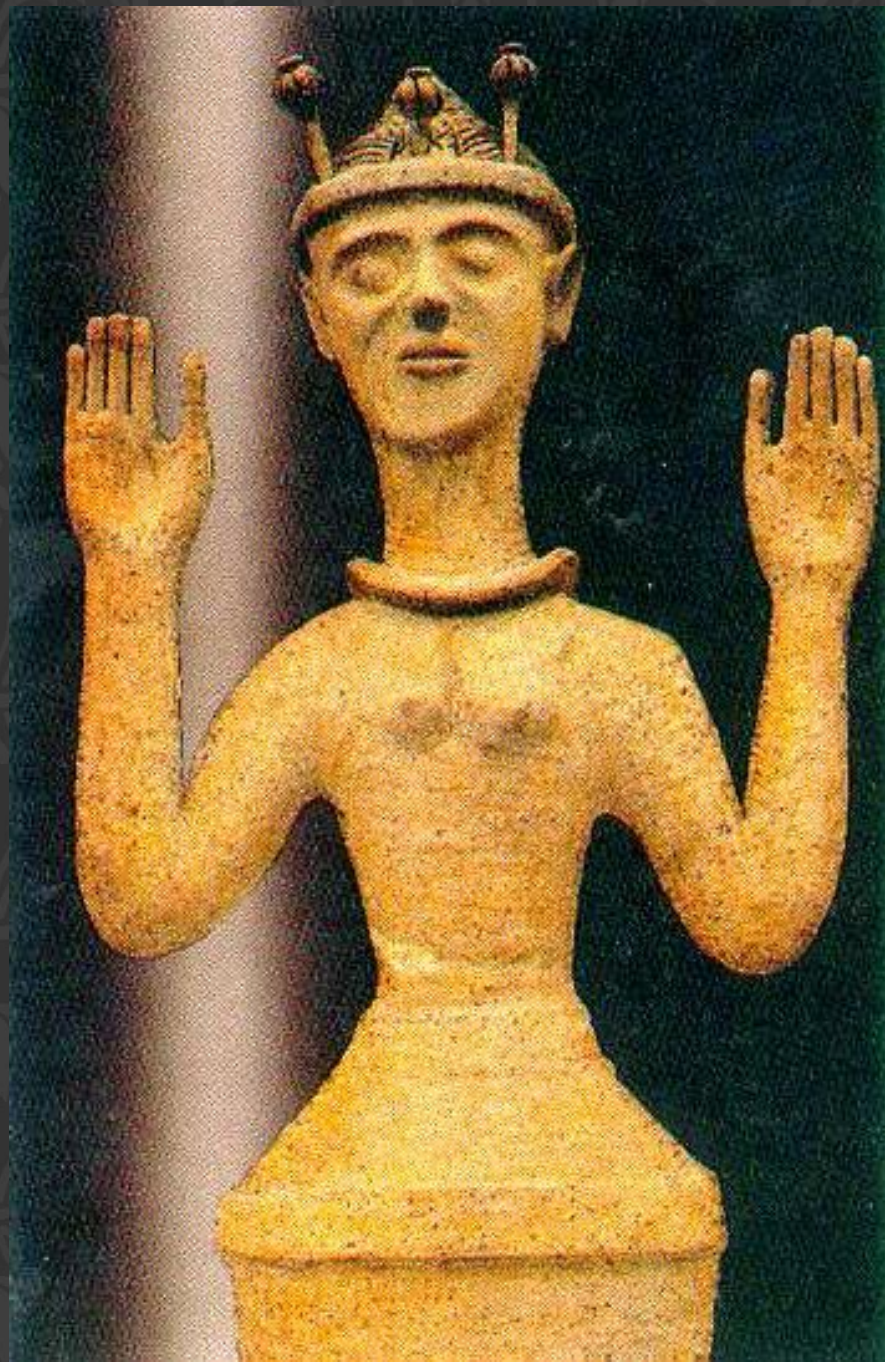
Bevezetés a helyi érzéstelenítésbe

/vázlat/

- **A helyi érzéstelenítés jelentősége a fogászatban**
- **Az érzéstelenítés története**

**Holdistennő
krétai szobra
mákfejekkel
díszített
koronával**

/Kr. e. XIII. sz./

Egy asszír orvos
mákgubókkal a
kezében

/AsszírIA, Kr. e. VIII. sz./

Egy harcos szájsebészeti kezelése

/szkíta edény, Kr. e. IV. sz./

Szent Apollónia mártíromsága

/Jean Fouquet 1455./

Szent Apollónia mártíromsága

/Fametszet 1470./

Apollónia kultusz

/Febr.09/

„Drága Szent Apollóniám,
bűnös áll előtted ám,
kinek a foga hasogat,
áraszd rá irgalmadat,
adj neki nyugalmat, áldást,
szüntesd meg a fogfájást.”

/Bajor népi imádság/

Fogfájósok „védőszentjei”

- **Szent Apollónia**
- **Szent Lőrinc – égő foghús fájdalom**
- **Szent Luca – kinövő bölcsességfog
kellemetlenségei**

Foghúzás

/Jan Victors 1654./

Egy asszony a foghúzóhoz kíséri férjét

/Landesbibliothek Stuttgart
1467./

**L. Koecker: Grundsätzen der Zahn-
Chirurgie, 1828.**

- megfelelő pszichés előkészítés
- gyors fogeltávolítás
- a sebészi technika alapos elsajátítása

**szükséges a fájdalom
elviselhetővé tételéhez**

1772

Joseph Priestly

„Kéjgáz” / N_2O / felfedezése

1800

Humphry Davy

„Kéjgáz” érzéstelenítő
hatásának felfedezése

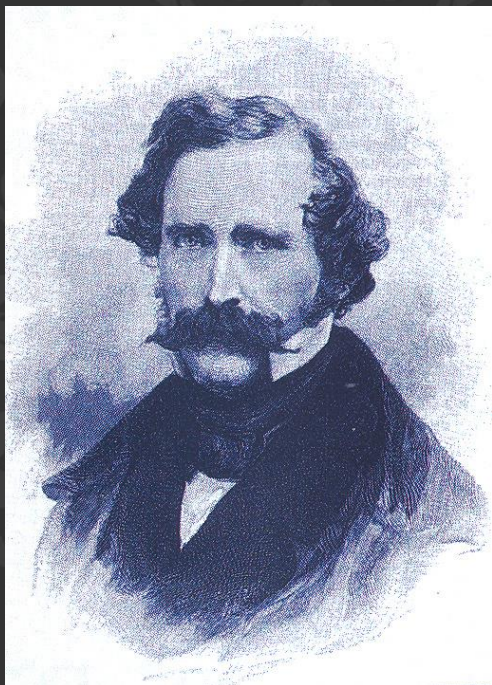
**A „kéjgázt” a 19.század első felében társasági
összejöveteleken, „hangulat javításra” használták.**

1844. Horace Wells, fogorvos.

„Kéjgáz” alkalmazása fogeltávolításnál.

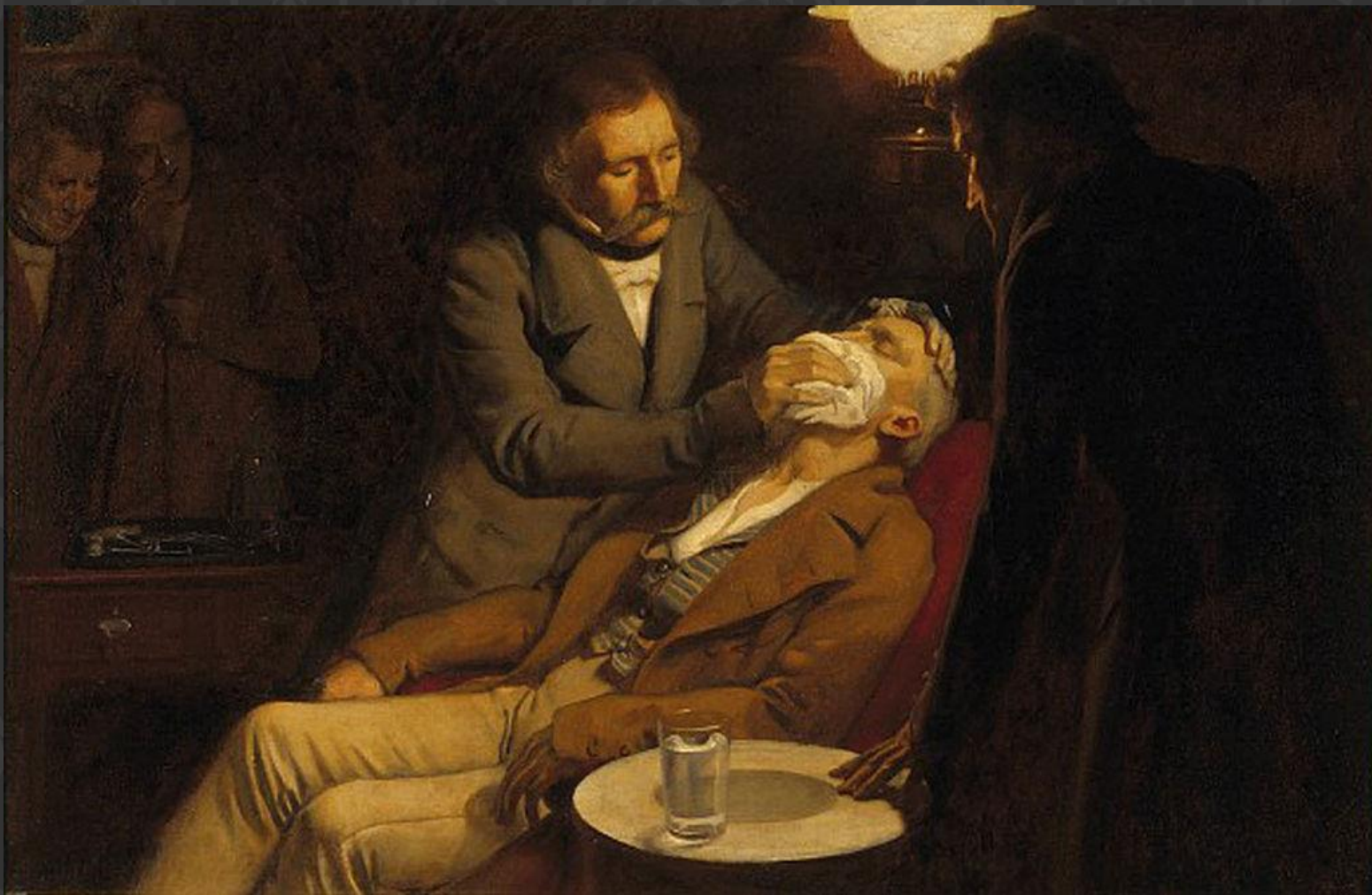
**1846. William
Morton
fogorvos
éter narkózisban végzett
műtét**

Az első éternarkózisban végzett műtét

Boston /U.S.A./ 1846.

/Robert Hinckley festménye 1882/

Fájdalomcsillapítás éterrel foghúzás előtt
Morton által 1846-ban

Ernest Board festménye

A helyi érzéstelenítés története

1772 Joseph Priestly- "kéjgáz" felfedezése

1800 Humphry Davy- "kéjgáz" érzéstelenítő hatásának felfedezése

1844 Horace Wells- "kéjgáz" használata fogeltávolításnál

1846 William Morton- éter narkózisban végzett műtétek

1860. Kokain izolálása /Niemann/

1865. Charles Hunter - hypodermalis fecskendő

A helyi érzéstelenítés története

1884. - *Felületi érzéstelenítés kokainnal*

a szemészetben /Koller/

a gégészetben /Jellinek/

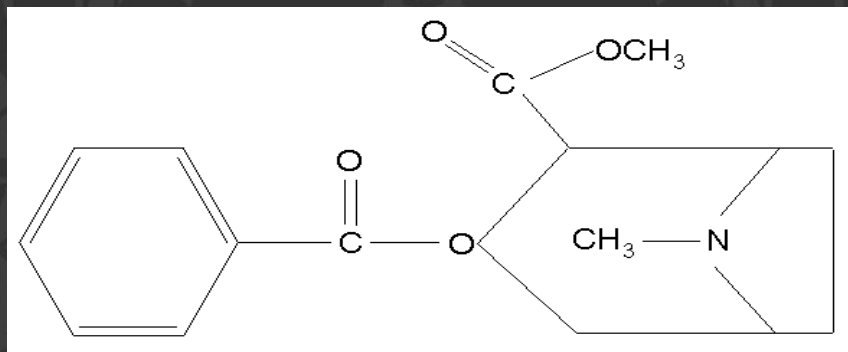
- *Vezetékes érzéstelenítés kokainnal*

a szájsebészetben /Halstead/

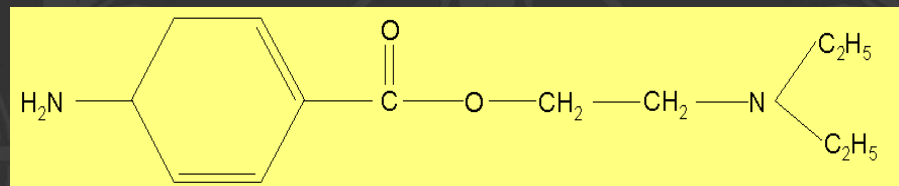
1897. fém-üveg fecskendő

1905. Alfred Einhorn - procain (Novocain)
felfedezése

**1905. Procain felfedezése /Novocain/
Alfred Einhorn**

Cocain

Procain

**1905. Procain + adrenalin helyi érzéstelenítés -
Heinrich Braun sebész**

A helyi érzéstelenítés története

1943. N. Löfgren

lidocain előállítás

1946-tól a fogorvosi gyakorlatban

Olga Lenz, az első női gyakorló fogorvos az U.S.A.-ban

/fénykép 1910./

A helyi érzéstelenítés története

1957. Mepivacain bevezetése

1960. Prilocain bevezetése

1963. Bupivacain bevezetése

a fogorvosi gyakorlatba

A helyi érzéstelenítés története

1969. Articain felfedezése
/Muscheweck/

1975. Articain bevezetése

a fogorvosi gyakorlatba

Bevezetés a helyi érzéstelenítésbe

/vázlat/

- **A helyi érzéstelenítés jelentősége a fogászatban**
- **Az érzéstelenítés története**
- **A fájdalom jellemzése,
klinikai vonatkozásai**

Mi a fájdalom?

A FÁJDALOM

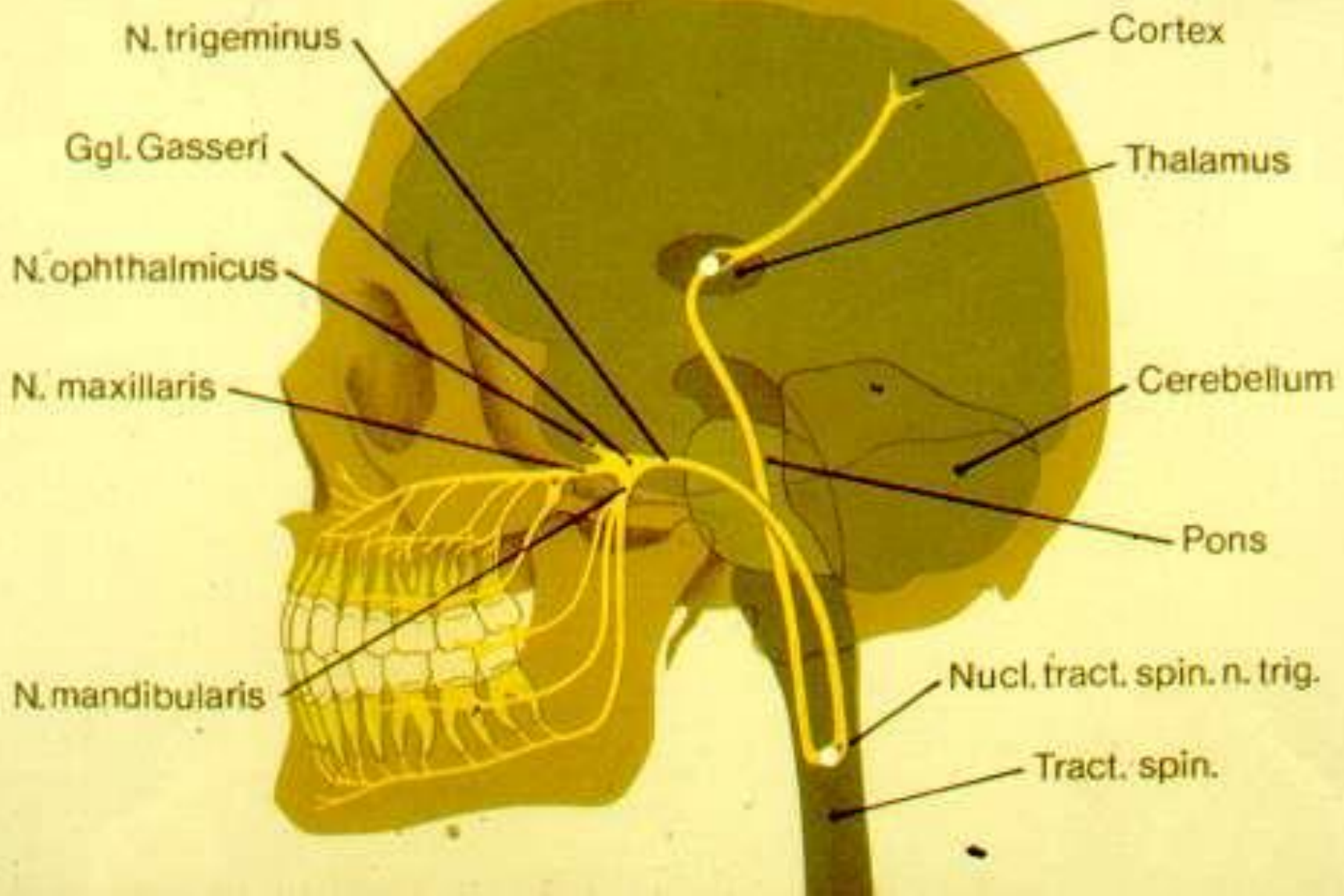
Kellemetlen élmény, amely valódi vagy lehetséges szöveti sérüléssel van összefüggésben.
(*Divinyi, 2001*)

Szubjektív jelenség, amelynek megítélésében főként a betegre vagyunk utalva, és az ellenőrzése sokszor teljesen lehetetlen.
(*Bogdán-Gyenyey, 2002*)

A fájdalom összetevői

Fiziológiai ----- fájdalom észlelése

Pszichés ----- fájdalom reakció

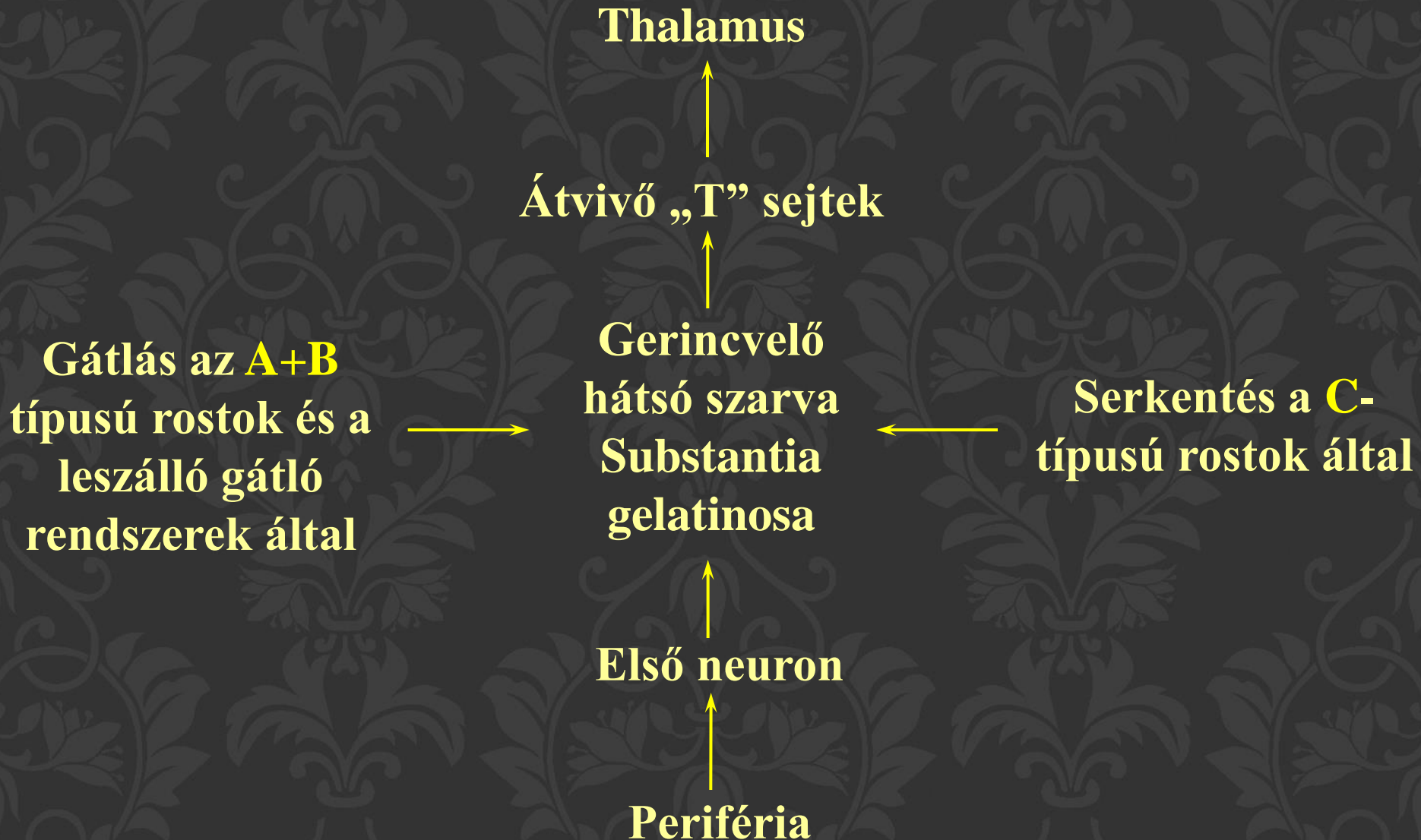

A fájdalom vezetésében fontos idegrostok

A-delta, myelinhüvellyel
vastag rostok, gyors ingerület vezetéssel

C-típusú myelinhüvely nélküli
vékony rostok, lassúbb ingerület
vezetéssel

Kapu szabályozási /Gate Control/ elmélet /Melzack, Wall 1965/

A fájdalom reakciót befolyásoló tényezők

Személyhez kötött

- kor
- nem
- kulturális tényezők
- fáradtság
- emocionális állapot

Szituációhoz kötött

- figyelem
- félelem, szorongás

Fogászati érzéstelenítés csoportjai

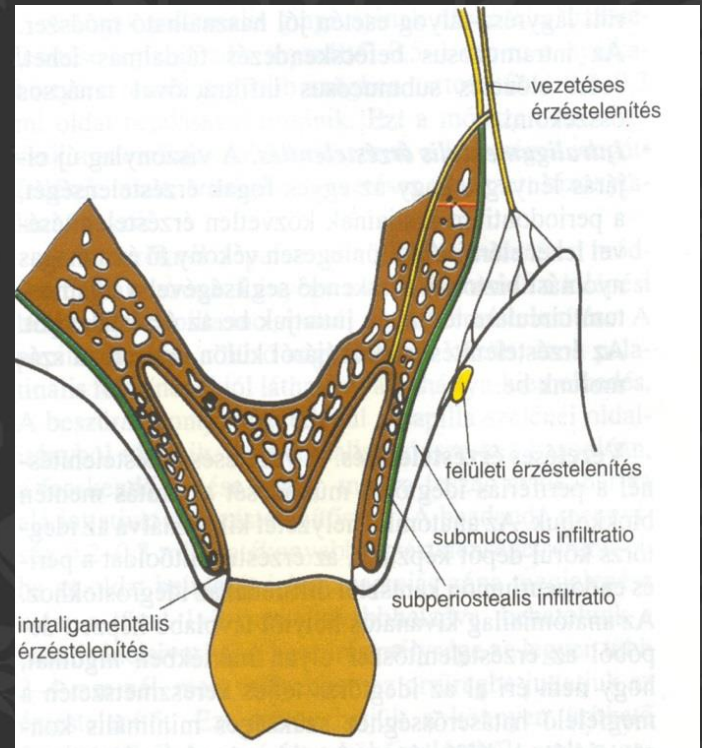
1. Általános érzéstelenítés

2. Helyi érzéstelenítés

Helyi érzéstelenítés fajtái

Terminális/infiltrációs érzéstelenítés
esetében az idegelemet a végkészüléknél
érjük el.

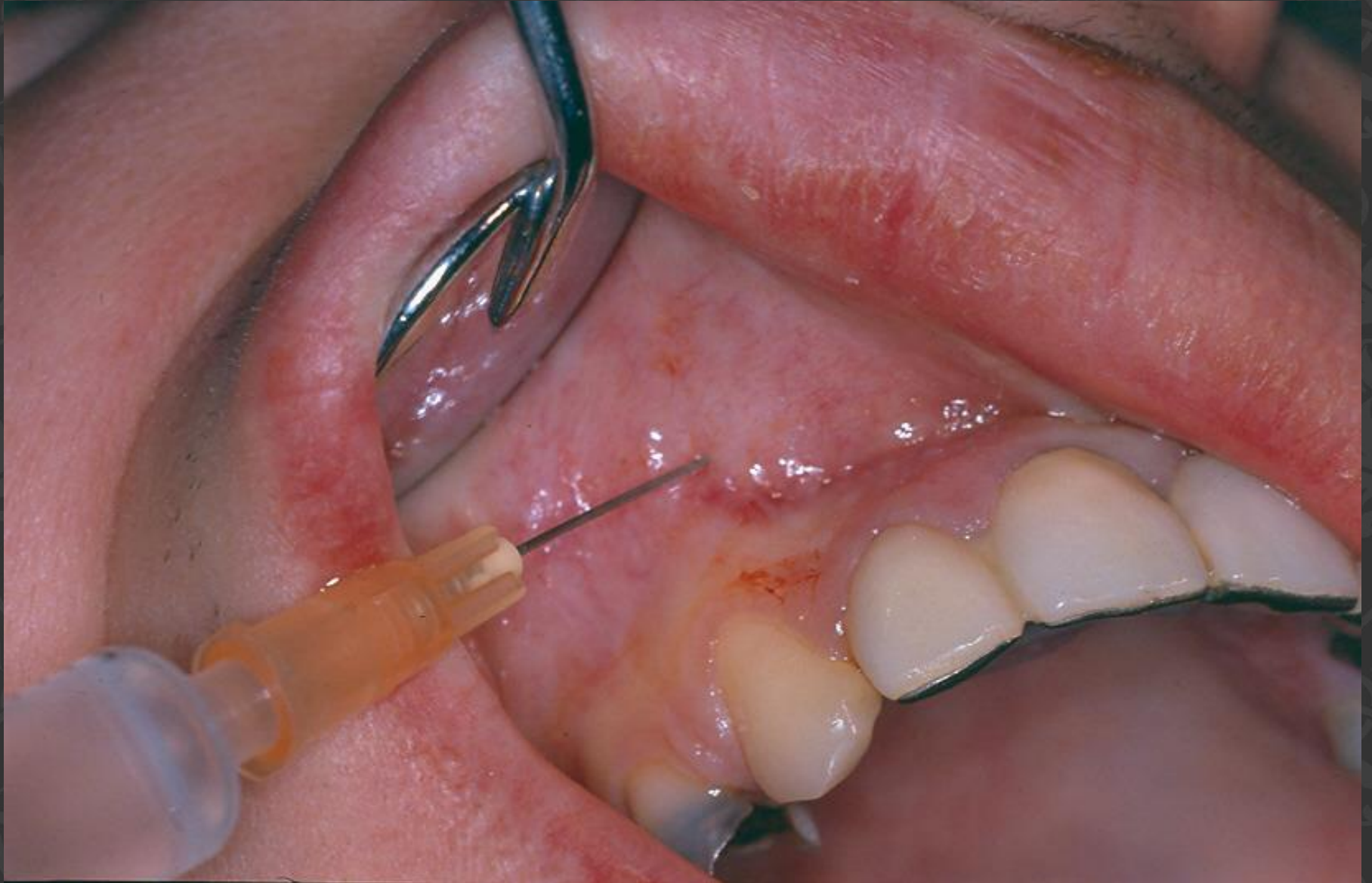
- a. nyálkahártya érzéstelenítés
- b. submucosus infiltráció
- c. subperiostalis infiltráció
- d. intraligamentalis érzéstelenítés

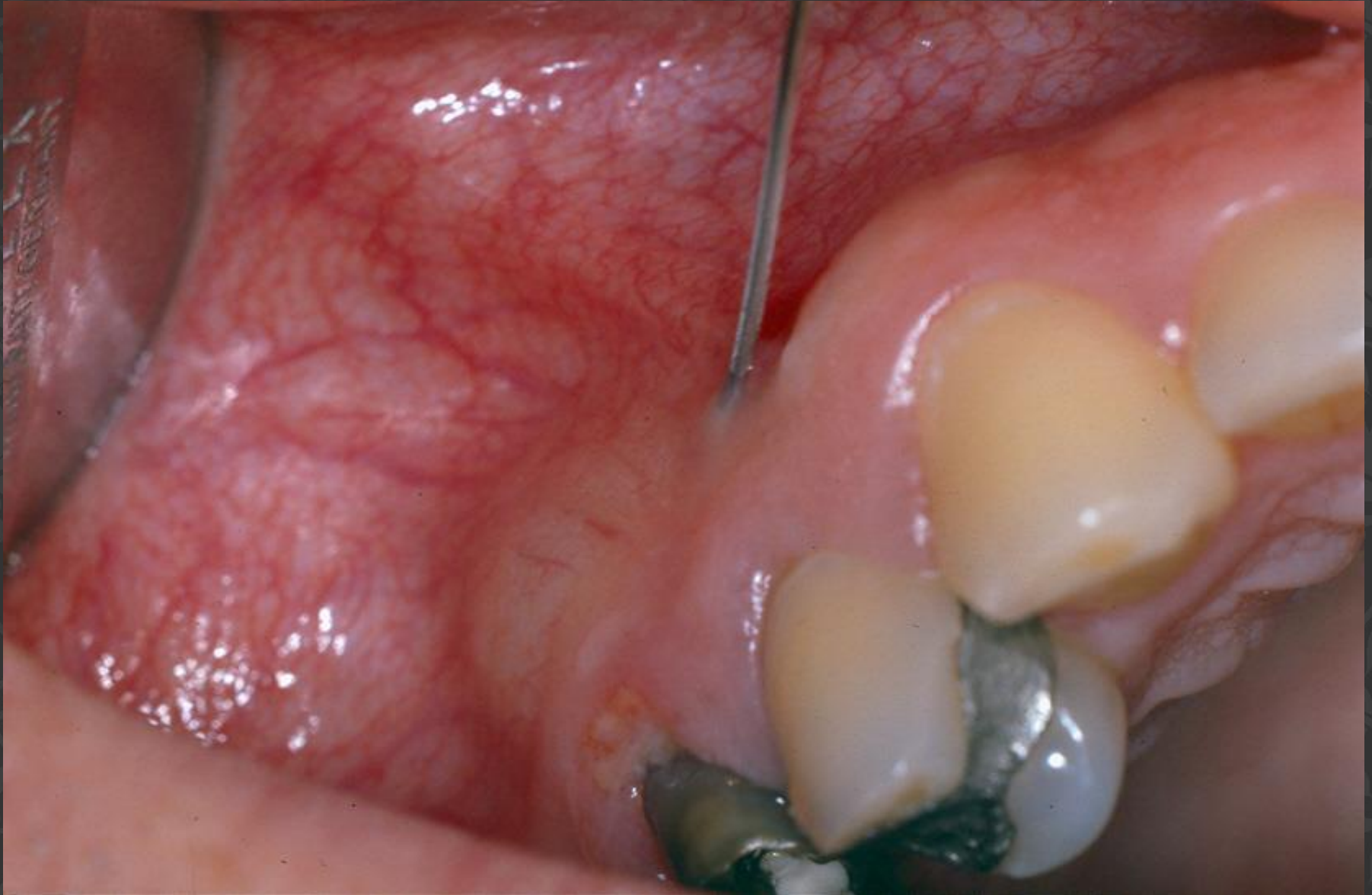
Nyálkahártya érzéstelenítés

Submucosus infiltráció

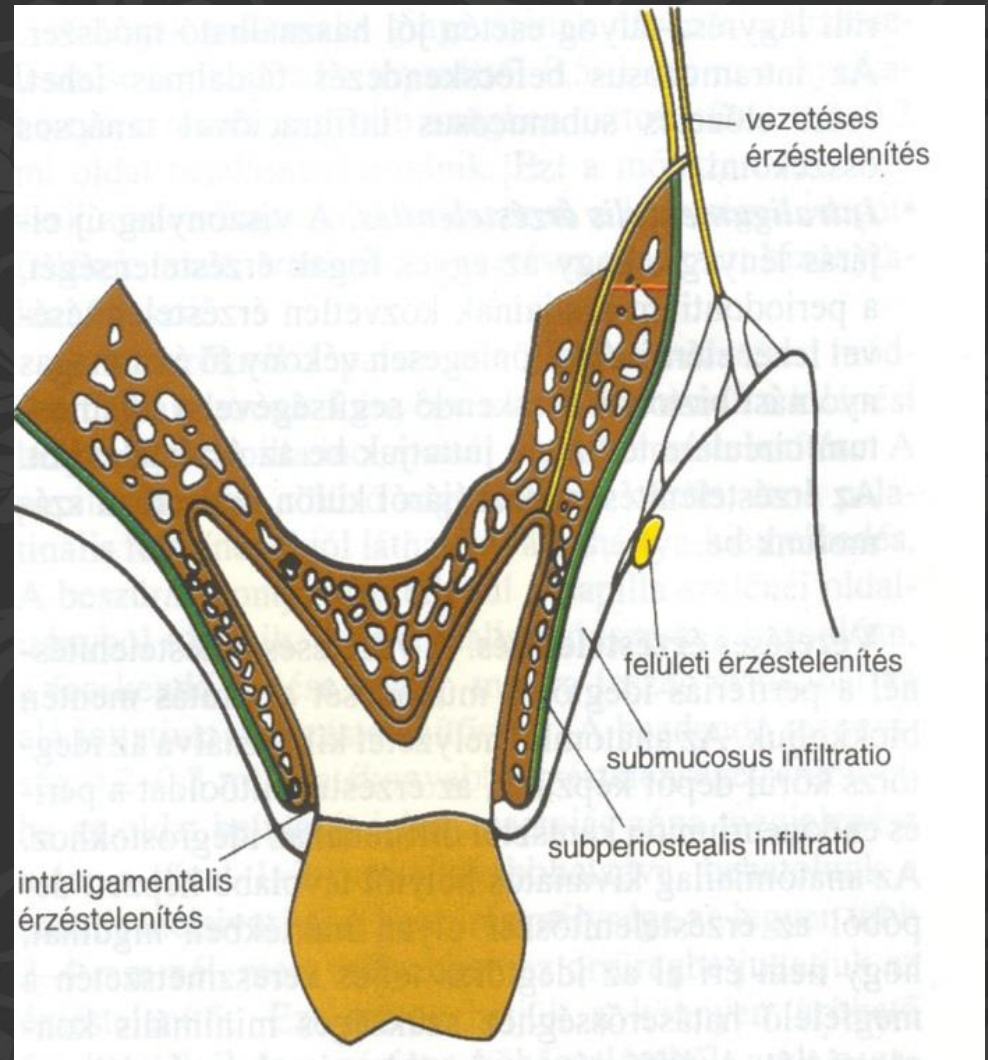
Subperiostealis infiltráció

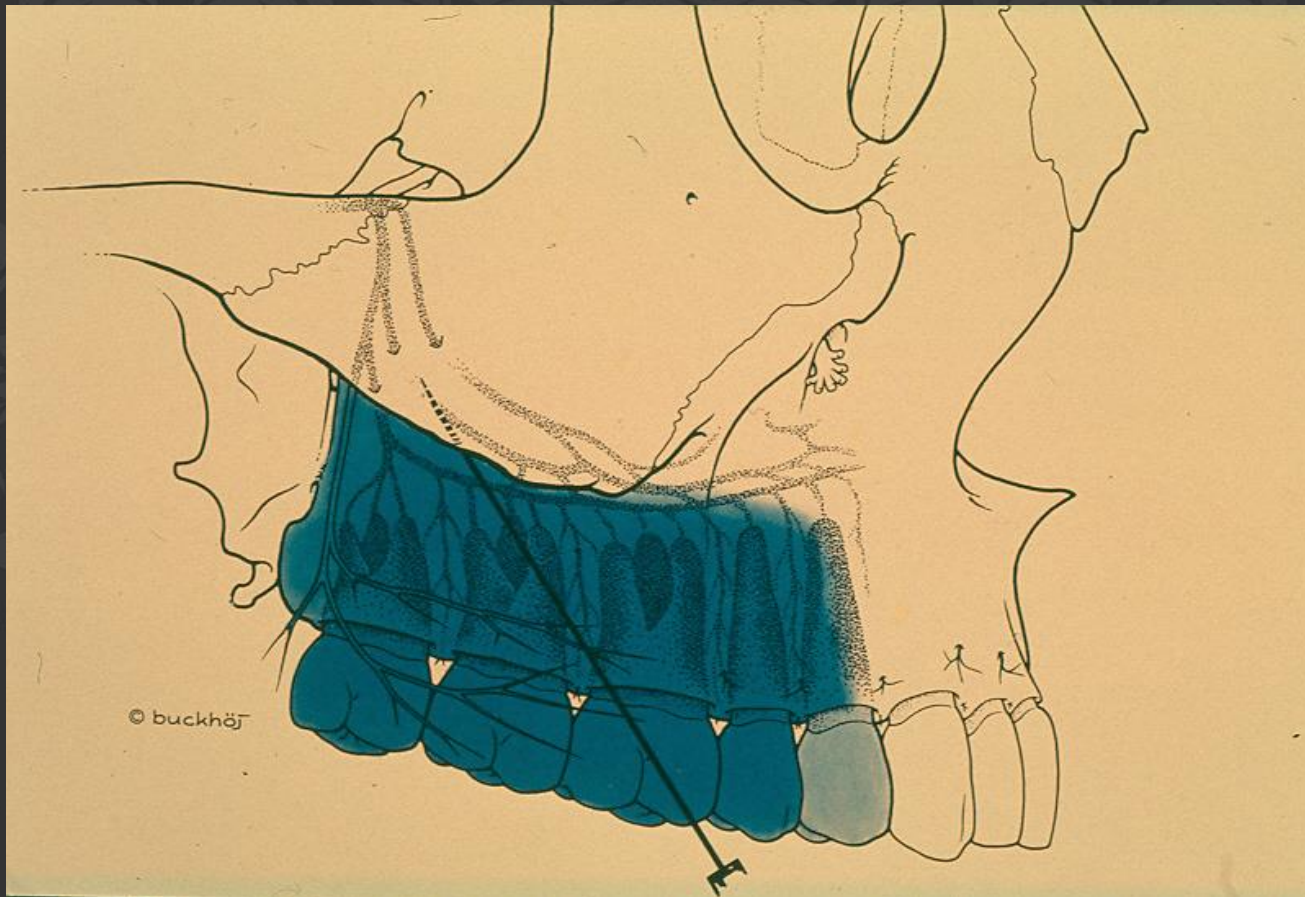
Intraligamentaris érzéstelenítés

**Vezetékes
érzéstelenítés**
esetében az ideg
lefutása mentén
juttatjuk az
érzéstelenítő
anyagot és ott
függesztjük fel az
ingerületvezetést.

Pl.: Tuberalis érzéstelenítés

Köszönöm a figyelmet!

